

5.1.

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Český jazyk** vychází ze vzdělávacího oboru **Český jazyk a literatura**.

Vyučovací předmět **Český jazyk a literatura** je vyučován ve všech ročnících 1. i 2. stupně. Jeho obsahem se stává naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru **Český jazyk a literatura** stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání a související očekávané výstupy průřezových témat, která jsou vybrána s ohledem na žáka a jeho místo ve společnosti. Přestože jsou dána, akceptují a reflektují společenský vývoj a mohou pružně reagovat na změny. **Český jazyk a literatura** má mezi vyučovacími předměty výsadní postavení, neboť právě v jeho rámci si žáci osvojují dovednosti, které jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci oblasti **Jazyk a jazyková komunikace**, ale umožňují získávání poznatků ve všech dalších oborech.

Hlavním cílem vyučovacího předmětu je vést žáka k získání dobré úrovně jazykové kultury a mateřského jazyka, které patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání, a vybavit žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat v ústní i písemné podobě a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Dále vytvořit předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci sami učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama. I proto je preferována týmová práce a úzká spolupráce s ostatními předměty a využívání různých zdrojů informací. Svou nezastupitelnou roli má estetická výchova (divadelní představení, filmové novinky, výstavy, besedy, práce na internetu, využívání elektronického knihovnictví).

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu **Český jazyk** má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří specifických složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých specifických složek prolíná.

V Komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu, vztahujícího se k nejrůznějším situacím, text analyzovat a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu. Jejím hlavním cílem je rozvíjení komunikačních schopností žáků, jejich tvořivosti a fantazie.

V Jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování.

V Literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory na přečtené dílo. Učí se také rozlišovat fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotovou orientaci a obohatit jejich duchovní život. Literatura se tudíž stává východiskem i cílem a pomáhá žákům orientovat se v současném světě.

Vyučovací předmět **Český jazyk** se vyučuje v 1. až 9. ročníku s hodinovými dotacemi pro jednotlivé ročníky odpovídajícími učebnímu plánu. Jsou do něj zařazena průřezová témata (více viz. tabulka průřezových témat).

Výuka je zpravidla organizována ve třídách, ale také v učebně informatiky, kde je využíváno PC programů a internetu. Filmová, divadelní představení, besedy nebo workshopy se uskutečňují mimo budovu u pořádajících organizací.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel

- klade důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací v literatuře a na internetu, jejich zpracovávání a používání
- vede žáky ke kritickému hodnocení výsledků svého učení
- podporuje čtenářskou gramotnost
- vede žáky k samostatnému myšlení a aplikaci naučených pravidel a jejich vzájemnému propojování
- předkládá žákům možnosti používání osvojených dovedností z jazykového vzdělávání v jiných oblastech
- motivuje žáky k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu
- seznamuje žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- motivuje žáky k samostatnému řešení daného problému, pomáhá jim hledat jiná řešení a vhodné metody
- vede žáky k vyhledávání, třídění informací a jejich využívání vhodným způsobem
- klade důraz na analýzu přečtených textů a kritické posouzení jejich obsahu, porovnání jevů, třídění podle hledisek (vytvořených na základě vlastních zkušeností), zobecnění
- vede žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy
- hodnotí práci žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k tomu, aby obhajovali vhodnou formou vlastní názor a správně argumentovali, učí je poslouchat názor jiných
- pomáhá objevovat rozdíly v pojetí a uměleckém zpracování různých textů, vede žáky k tvořivému písemnému projevu
- vede děti k aktivnímu podílu na dění ve škole i mimo ni, k prezentaci a reprezentaci školy a svojí osoby na veřejnosti
- vede žáky k vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo ni
- nabízí žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraných literárních textů

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky k efektivní týmové práci
- vede žáky k prozkoumávání názorů lišících se od jejich vlastních, k toleranci
- umožňuje diferencované výkony podle individuálních schopností žáků, a tím je vede k ocenění a poznání pozitivních rysů spolužáků
- umožňuje žákům spoluutvářet kritéria hodnocení a hodnotit úspěšnost dosažení cíle
- vede žáky k tomu, aby si vědomě stanovili a dodržovali pravidla chování v kolektivu

Kompetence občanské

Učitel

- spoluutváří se žáky pravidla chování v třídních kolektivech (na pravidla vytvořená ve třídách navazuje školní řád), vede žáky k respektování dohodnutých pravidel třídy a školy
- vede žáky k účinnému postupu proti netoleranci, násilí a šikaně
- vede žáky k odpovědnosti a ochotě pomáhat druhým
- pomáhá chápat individuální rozdíly (národnostní, kulturní, intelektové, sociální, etnické) mezi žáky
- rozvíjí u žáků smysl pro kulturu a tvořivost, pozitivní postoj k uměleckým dílům
- využívá literatury naučné i vědecké k vytváření postoje k přírodě, k životnímu prostředí, vede žáky k třídění odpadu
- podporuje u žáků potřebu prezentace vlastních názorů a postojů v literárním projevu i při výběru četby

Kompetence pracovní

Učitel

- systematicky vede žáky k řádnému plnění všech povinností a závazků (vnitřní i vnější motivace)
- vede žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení výsledků své práce
- pomáhá žákům uplatňovat získané dovednosti a vědomosti při práci, rozvíjet schopnost týmové práce
- vede žáky k přípravě a udržování estetického, tvořivého prostředí ve škole i mimo ni
- vede žáky k organizování a plánování učení

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru

1. stupeň

Komunikační a slohová výchova

Očekávané výstupy – 1. období

Žák

- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
- pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
- volí vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
- na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev
- píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

Očekávané výstupy – 2. období

Žák

- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
- rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
- posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
- reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
- vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
- rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
- volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
- rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
- píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
- sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti

Učivo

- **čtení** – praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)
- **naslouchání** – praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)

- **mluvený projev** – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)
- **písemný projev** – základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování

Jazyková výchova

Očekávané výstupy – 1. období

Žák

- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
- porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
- porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost
- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
- užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
- spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
- odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

Očekávané výstupy – 2. období

Žák

- porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
- rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
- určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
- rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
- vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
- odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí

- užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
- píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
- zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

Učivo

- **zvuková stránka jazyka** – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)
- **slovní zásoba a tvoření slov** – slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)
- **tvarosloví** – slovní druhy, tvary slov
- **skladba** – věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice
- **pravopis** – lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) a syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem)

Literární výchova

Očekávané výstupy – 1. období

Žák

- čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
- vyjadřuje své pocity z přečteného textu
- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

Očekávané výstupy – 2. období

Žák

- vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
- volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
- rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
- při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Učivo

- **poslech literárních textů**
- **zážitkové čtení a naslouchání**
- **tvořivé činnosti s literárním textem** – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod
- **základní literární pojmy** – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání

2. stupeň

Komunikační a slohová výchova

Očekávané výstupy

Žák

- odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji
- rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru
- rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k nim kritický postoj
- dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci
- odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru
- v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči
- zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu
- využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát
- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování
- využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů

Učivo

- **čtení** – praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), kritické (analytické, hodnotící), prožitkové
- **naslouchání** – praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové
- **mluvený projev** – zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální); komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse
- **písemný projev** – na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: výpisek, žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka, teze, strukturovaný životopis, pozvánka, charakteristika, subjektivně zbarvený popis, výklad, úvaha)

Jazyková výchova

Očekávané výstupy

Žák

- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova
- rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh
- samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami
- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
- využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace
- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí
- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí
- rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

Učivo

- **zvuková stránka jazyka** – zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování)
- **slovní zásoba a tvoření slov** – slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov
- **tvarosloví** – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov
- **skladba** – výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu
- **pravopis** – lexikální, morfologický, syntaktický
- **obecné poučení o jazyce** – čeština (jazyk národní, jazyk mateřský), skupiny jazyků (slovanské - především slovenština - a jiné, jazyky menšinové), rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky), jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky)

Literární výchova

Očekávané výstupy

Žák

- uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla
- rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora
- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo
- tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie
- rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty

- rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele
- uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře
- porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování
- vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích

Učivo

- **tvořivé činnosti s literárním textem** – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům
- **způsoby interpretace literárních a jiných děl**
- **základy literární teorie a historie** – struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry)
- **literární druhy a žánry** – poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové

Vyučovací předmět:
Ročník:

Český jazyk a literatura
1.

Výstup	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti - naslouchá pohádkám, příběhům a orientuje se v nich - vypráví podle obrázkové osnovy - dramaturguje jednoduchý text - volí vhodné tempo řeči, správně dýchá a vyslovuje - respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru - dodržuje základní hygienické a pracovní návyky spojené se psaním, dodržuje úhlednost písma - rozlišuje písmo psací a tiskací - píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev - skládá a rozkládá slova podle sluchu - pozná jednotlivá písmena ve vztahu k jim odpovídajícím hláskám - skládá a čte všechny druhy slabik a slov - správně řadí slova ve větě, slabiky ve slově a hlásky ve slabice - používá interpunkční znaménka ve slovech i větách, rozliší délku samohlásek - používá velká písmena u vlastních jmen osob a na začátku věty - plynule čte slova ve větách, rozlišuje je sluchem i zrakem - hlasitě čte jednoduché věty se správnou intonací, rozumí přečtené větě - vyjadřuje své pocity z textu, domýšlí příběhy dle své fantazie - porozumí přečtenému textu - reprodukuje přečtený text vlastními slovy - recituje z paměti jednoduchou básničku - vypráví jednoduché pohádky a příběhy a dramaturguje je 	<p><u>Komunikační a slohová výchova</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s textem, používání jazyka, prosba, poděkování, omluva, blahopřání, pozdrav, oslovení - rozšiřování slovní zásoby, poslech, vypravování, dramaturgie <p><u>Psaní:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - uvolňovací cviky - psaní - písmeno, slabika, slovo - písmo psací a tiskací - opis, přepis <p><u>Jazyková výchova</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - sluchová syntéza, analýza - písmena malá, velká, tiskací a psací - uspořádání slov ve větě - délka samohlásek - interpunkční znaménka - diktát (různé druhy např. běhací) <p><u>Čtení a literární výchova</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - slova - čtení otevřených a zavřených slabik, slova se skupinou dvou souhlásek, čtení slov se slabikotvornými souhláskami, slova s písmenem ě, se slabikami di, ti, ni a se shluky souhlásek - nadpis, článek, řádek, sloupec, odstavec - porozumění přečteným větám - přednes básně - volná reprodukce textu, dramaturgie pohádky 	<p>OSV: Rozvoj schopností poznávání VDO: Občanská společnost a škola EGS: Evropa a svět nás zajímá</p> <p>Mezipředmětové vztahy: Prv, Vv, PČ, Hv, Tv</p> <p>Mezipředmětové vztahy: Vv, PČ, M, Hv</p> <p>Mezipředmětové vztahy: M, Prv, Vv, PČ, Hv EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>OSV: Kreativita MDV: Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p> <p>Mezipředmětové vztahy: Prv, Vv, PČ, Tv,</p>	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Český jazyk a literatura
2.

Výstup	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti - užívá slušné oslovení, prosbu, omluvu, poděkování - respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru, naslouchá druhému, je schopen vyjádřit svůj názor - v krátkých mluvených projevech správně dýchá, vyslovuje a volí vhodné tempo řeči - pojmenuje předměty a popíše jejich vlastnosti - dodržuje základní hygienické a pracovní návyky spojené se psaním - píše písmena a číslice podle normy psaní - správně spojuje písmena i slabiky - používá znaménka ve slovech i větách - opisuje a přepisuje jednoduché texty, kontroluje vlastní písemný projev - vyjadřuje se ústně i písemně, tvoří krátké souvislé projevy, píše jednoduché věty - rozlišuje věty oznamovací, tázací, rozkazovací a přací, řadí věty podle děje - určí nadřazenost a podřazenost slov - porovnává významy slov - řadí slova ve větě tak, aby věta dávala smysl - rozlišuje hlásky, výslovnost dlouhých a krátkých samohlásek, psaní ú/ů, psaní í/y po měkkých a tvrdých souhláskách - dělí slova na konci řádku podle stavby slova - aplikuje v praxi výslovnost a psaní slov se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - zdůvodňuje a správně píše znělé a neznělé souhlásky uvnitř a na konci slov - řadí slova podle abecedy - vyjmenuje slovní druhy, pozná podstatná jména, slovesa a předložky v textu - odůvodňuje a píše velká písmena na začátku věty a u vlastních jmen osob a zvířat - čte s porozuměním nahlas i potichu - plynule přečte jednoduchý text - soustředěně naslouchá čtenému textu - spojuje obsah textu s ilustrací - vypráví, dramatizuje a domýšlí příběhy - recituje básně, rozlišuje poezii a prózu - čte pohádky, příběhy a vypráví o nich 	<p>Komunikační a slohová výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s textem - rozšiřování slovní zásoby - základní formy společenského styku - výběr vhodných komunikačních prostředků a výrazů, zdvořilostní obraty - základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) - jednoduchý popis <p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodržování hygienických návyků správného psaní - tvarové skupiny písmen a číslic - umístění diakritických znamének - opis, přepis <p>Jazyková výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - věta jednoduchá, souvětí - druhy vět - pořadí vět v textu - věta, slovo - slovo souřadné, nadřazené, podřazené, slovo opačného významu - slovo, slabika, hláska, písmeno, - písmeno ú/ů - rozdělení hlásek - význam slabiky pro dělení slov - písmeno ě - znělé a neznělé souhlásky uvnitř a na konci slov - abeceda - slovní druhy: podstatná jména, slovesa a předložky - vlastní jména osob a zvířat <p>Čtení a literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - plynulé čtení jednoduchých textů - poslech, poezie a próza - text a ilustrace - vyprávění, dramatizace - báseň, verš, rým - individuální četba 	<p>OSV: Rozvoj schopností poznávání</p> <p>OSV: Komunikace</p> <p>MDV: Vnímání autora mediálního sdělení</p> <p>Mezipředmětové vztahy: Prv, Hv, Vv, Pč, Tv</p> <p>Mezipředmětové vztahy: Vv, Tv, Pč, Prv</p> <p>Mezipředmětové vztahy: Hv, Prv, Vv, Pč</p> <p>EGS: Evropa a svět nás zajímá</p> <p>OSV: Kreativita</p> <p>Mezipředmětové vztahy: Prv, M, Hv, Vv, Pč</p>	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Český jazyk a literatura
3.

Výstup	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se ve slyšeném i čteném textu, tvoří krátký mluvený projev - dodržuje slovosled ve větách - seřadí příběh podle dějové souvislosti, - vypráví příběh podle obrázkové osnovy - respektuje základní pravidla rozhovoru - vhodně používá verbální i neverbální prostředky řeči, vyjadřuje se zdvořile, používá vhodné oslovení - užívá vhodné odpovědi na otázky <ul style="list-style-type: none"> - píše čitelně, úhledně a přiměřeně rychle - opisuje a přepisuje jednoduše texty - kontroluje vlastní písemný projev - napíše vzkaz, zprávu, oznámení, blahopřání, pozdrav, krátký dopis včetně adresy - dokáže dokončit rozepsaný příběh a napsat vlastní příběh věcně i formálně správně - popíše jednoduchý předmět, děj, pracovní postup <ul style="list-style-type: none"> - pracuje přiměřeně věku a schopnostem - rozliší věty a souvětí - spojuje věty, doplňuje souvětí - určí počet vět v souvětí - vyhledává ve větách základní skladební dvojice - porovnává a třídí slova podle významu - rozlišuje hlásky, slabiky, určuje počet slabik - rozlišuje slova v základním tvaru - určí kořen slova, tvoří slova příbuzná - používá abecedního uspořádání slov - vyjmenuje vyjmenovaná slova a aplikuje je v praktických cvičeních - rozliší ve větě podstatná jména, přídavná jména, zájmena, číslovky, slovesa, předložky a spojky - používá správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves v mluveném projevu - určí ve větě podstatná jména - rozliší jednotné a množné číslo a rod mužský, ženský a střední 	<p>Komunikační a slohová výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s textem - rozšiřování slovní zásoby - stylizace a kompozice - komunikační žánry (pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, vypravování) - dodržování pravidel komunikace - rozhovor, diskuze, otázky a odpovědi - členění jazykového projevu - souvislý jazykový projev <p>Psaní:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodržování norem písma, číslic, pravopisu a interpunkčních znamének - přepis, opis - úprava a kontrola zápisu - žánry písemného projevu (adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, pozvánka, inzerát, dopis, popis, vzkaz, jednoduché tiskopisy, vypravování) <p>Jazyková výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - věta jednoduchá a souvětí - věta jednoduchá a její stavba - základní skladební dvojice <ul style="list-style-type: none"> - nauka o slově, význam slova - hláskosloví - stavba slova, kořen - slova příbuzná - abeceda - vyjmenovaná slova po b, l, m, p, s, v, z - slovní druhy ohebné a neohebné <ul style="list-style-type: none"> - podstatná jména - třídění slov podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost 	<p>MDV: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>Mezipředmětové vztahy: Vv, PČ, Tv, Hv</p> <p>MKV: Lidské vztahy - společenský styk a jeho formy</p> <p>Mezipředmětové vztahy: Vv, PČ, Prv</p> <p>Exkurze - školní knihovna</p>	<p>seznámení se slovníky a základními příručkami</p>

Výstup	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje pravidla pravopisu vlastních jmen měst, vesnic, hor a řek - určí osobu, číslo a čas - časuje slovesa v přítomném, minulém a budoucím čase - čte výrazně a plynule věty a souvětí, člení text - čte rychle s porozuměním, předčítá nahlas, vhodně frázuje - orientuje se v textu, obsahu, rejstříku, - vyhledá v textu důležitou informaci, klíčová slova - pozorně naslouchá literárnímu textu - pozná bajku, rozlišuje typy uměleckých textů, vtip, humor, povídka - volně reprodukuje přečtený nebo slyšený text a výtvarně jej doprovodí - vypráví pohádky, povídky, příběhy, vyjadřuje své pocity z vlastní četby, divadelní hry - dokáže dokončit báseň vhodným rýmem 	<ul style="list-style-type: none"> - vlastní jména - slovesa <p>Čtení a literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - plynulé čtení, členění textu - rychlé čtení, tiché a hlasité - aktivní čtení - praktické čtení - věcné čtení - práce s literárním textem - dramatizace pohádky - čtení se zážitkem - poslech, představení - základní literární pojmy (há-danka, rozpočítadlo, říkanka, báseň, pohádka, povídka, bajka, spisovatel, básník, kniha, čtenář, rým, divadelní představení, herec) 	<p>EV: Vztah člověka k prostředí</p> <p>Exkurze - návštěva divadla, kina</p>	<p>časopisy a noviny základy dramatizace</p> <p>čtenářské deníky</p>

Výstup	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - čtení s porozuměním přiměřeně náročných textů potichu i nahlas - dokáže interpretovat přečtený text, rozlišuje podstatné od okrajových informací - provede charakteristiku postav - vybírá si četbu podle vlastního zájmu a doloží zápisem do čtenářského deníku - dokáže samostatně a výstižně zrekapitulovat obsah knihy - vyjadřuje vlastní postoj k četbě, textu - vyhledává a třídí požadované informace - srovnává obsah textu se známými údaji - uvádí vhodné příklady k porovnání - vyvodí závěr sdělení - pracuje s osnovou, dokáže vyvodit text - orientuje se v textu pověsti, bajky a pohádky 	<p><u>Čtení a literární výchova</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - technika čtení - reprodukce textu - zážitkové čtení a naslouchání - vlastní četba - záznam do čtenářského deníku - vlastní výtvarný doprovod - čtení naučných textů jako zdroje informací - základní literární pojmy, literární druhy a žánry (báseň, pohádka, bajka, povídka, pověst, spisovatel, básník, ilustrátor, herec, režisér, verš, rým) 	<p>OSV: Komunikace MDV: Práce v realizačním týmu</p> <p>Mezipředmětové vztahy: VI, PŘ</p>	<p>čtenářské deníky</p> <p>encyklopedie, slovníky, časopisy, audio nahrávky, práce s mapou, společná četba</p>

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: 5.

Výstup	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kultivovaně se dorozumívá ve škole i mimo školu - sestavuje osnovu textu, podle osnovy se jasně a srozumitelně vyjadřuje, zachovává posloupnost děje a hlavní linii příběhu - popíše předmět, děj, pracovní postup, osobu - napíše dopis ve správném sledu jeho částí, sestaví stručnou a výstižnou SMS zprávu, - posoudí úplnost a neúplnost sdělení - dokáže vyplnit tiskopisy - volně reprodukuje text a vytváří zkrácený zápis textu - používá jazyk jako nástroj dorozumívání - využívá znalosti vyjmenovaných slov v praktických cvičeních - určuje kořen, předponu, příponu a koncovku - rozpozná slova odvozená, doplňuje předpony a přípony podle smyslu - používá předpony a předložky v praxi - v praxi rozlišuje předponu ob- a v-s kořenem na je, rozlišuje psaní mě, mně - určuje všechny slovní druhy - určuje rod, číslo, pád a vzor podstat. jmen - skloňuje podstat. jména podle vzorů, zná gramatiku koncovek podle vzoru - píše správně vlastní jména víceslovná, názvy států a jejich zkratky, názvy uměleckých děl, novin a časopisů - rozpozná druhy přídav. jmen, aplikuje pravopis měkkých a tvrdých přídav. jmen - pozná základní druhy zájmen a číslovek, - nahrazuje podstatná jména zájmeny - určuje osobu, číslo, čas a způsob - rozlišuje jednoduché a složené slovesné tvary, používá správné tvary podmiňovacího způsobu, pozná zvrtné sloveso - pozná podmět a přísudek slovesný, rozlišuje podmět holý, rozvitý - rozpozná přímou řeč a větu uvozovací, užívá interpunkci v přímé řeči 	<p><u>Komunikační a slohová výchova</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjadřování v běžných komunikačních situacích - vypravování - popis předmětu, děje, pracovního postupu - dopis, SMS zpráva - zpráva, oznámení, inzerát, omluvenka - tiskopisy, poštovní poukázky - reprodukce jednoduchých textů <p><u>Jazyková výchova</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - mateřský jazyk - prostředek dorozumívání - pravopis vyjmenovaných slov - stavba slova - předpona, přípona, kořen slova, koncovka - předpony s-, z-, vz-předložky s, z - skupiny bě-bje, vě-vje, pě, mě-mně - slovní druhy - podstatná jména - vlastní jména - přídavná jména - zájmena, číslovky - slovesa - skladba - přímá řeč, nepřímá řeč 	<p>OSV: Komunikace VDO: Občanská společnost a škola EGS: Jsme Evropané MDV: Tvorba mediálního sdělení</p> <p>Mezipředmětové vztahy: Vv, Pč, Tv, Hv</p> <p>OSV: Rozvoj schopností poznávání OSV: Kreativita</p> <p>Mezipředmětové vztahy: Aj, Nj, Vj</p>	

Výstup	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - čte přiměřeně rychle a plynule s porozuměním, nahlas i potichu přiměřeně náročné texty, čte procítěně s prvky uměleckého přednesu, předčítá texty - recituje básně, vyhledává a vymýšlí rýmy - rozumí přečtenému sdělení, zapamatuje si jeho smysl, reprodukuje text, rozlišuje podstatné od méně podstatného, vyjadřuje své názory a pocity z přečteného, tvoří literární text na dané téma, vede čtenářský deník - rozpozná umělecké vybrané žánry - pohádka, pověst, bajka, sci-fi, dobrodružná literatura, orientuje se v dětské literatuře - zaujímá postoj k literárním postavám, pozná záměr autora a hlavní myšlenku, určí čas a prostředí děje, hlavní a vedlejší postavy, porovnává ilustrace různých výtvarníků - orientuje se v odborných textech, včetně tabulek a grafů, využívá různých zdrojů informací, slovníky, encyklopedie, internet - dramaturgizuje povídky a pohádky - sleduje divadelní, televizní a filmovou tvorbu úměrně svému věku, beseduje a hodnotí je 	<p>Čtení a literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - čtení uměleckých a naučných textů - naslouchání - recitace, rým, verš, přirovnání, sloka - volná reprodukce přečteného textu, zápis textu - tvořivé činnosti s literárním textem - základy literatury - věcná a odborná literatura - dramaturgizace, scénky, divadelní a filmová představení, televizní tvorba 	<p>MDV: Práce v realizačním týmu MDV: Fungování a vliv médií ve společnosti MKV: Kulturní diference</p> <p>Mezipředmětové vztahy: VI, PŘ, VV, HV, M, PČ</p>	<p>Návštěva knihovny, besedy</p> <p>Během šk. roku návštěva divadelního a filmového představení</p>

Vyučovací předmět:
Ročník:

Český jazyk a literatura
6.

Výstup	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vhodně užívá spisovných jazyk. prostředků vzhledem ke svému komunik. záměru - odlišuje spisovný a nespisovný projev - informaci podá zřetelně, stručně a v logických souvislostech - vyhledá hlavní myšlenky textu - stylizuje dopis - rozpozná jednoduché případy manipulativní komunikace - pohotově a přiměřeně komunikuje v běžných situacích <ul style="list-style-type: none"> - používá jazykové příručky, slovníky - odliší zvukovou a písemnou podobu slov, správně intonuje - tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá - určí mluvnické kategorie podstatných a přídavných jmen, sloves - rozpozná druhy zájmen a číslovek - odůvodňuje a správně píše i/y v koncovkách podst. jm., přídav. jm., ve shodě přísudku s podmětem - vyhledá skladební dvojice a určí větné členy <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje texty psané v próze a ve verších - přednáší z paměti literární texty přiměřené věku - zvládá dramatizaci jednoduchého textu - podle svých schopností tvoří vlastní literární text - vyjádří své dojmy z četby, návštěvy filmového nebo divadelního představení - volně reprodukuje text podle svých schopností - vyhledá hlavní myšlenky textu 	<p><u>Komunikační a slohová výchova</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - vyplňování jednoduchých tiskopisů (poštovní poukázka, podací lístek) - jednoduché komunikační žánry (zpráva, oznámení, SMS, inzerát, pozvánka) - dopis osobní a úřední - popis a jeho funkce - výtah a výpisky - vypravování <p><u>Jazyková výchova</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - tvarosloví: opakování slovních druhů, podstatná jména, přídavná jména, zájmena, číslovky, slovesa - skladba: základní a rozvíjející větné členy, věta jednoduchá, souvětí - zvuková stránka jazyka - jazykověda a její složky <p><u>Literární výchova</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - příběhy ze života dětí - příběhy o přírodě - ústní lidová slovesnost - pohádky, pověsti, bajky, báje - sci-fi - někteří čeští velikáni světového významu (Karel IV., J. A. Komenský, B. Smetana) v tvorbě českých spisovatelů - přednes - interpretace textů - literární druhy a žánry 	<p>OSV: Komunikace Kreativita</p> <p>MKV: Multikulturalita MDV: Tvorba mediálních sdělení Práce v realizačním týmu</p> <p>EV: Vztah člověka k prostředí - projekt Mezipředmětové vztahy: D, Z, Vv</p> <p>OSV: Rozvoj schopností poznávání Mezipředmětové vztahy: Aj (Nj)</p> <p>MKV: Kulturní diference Lidské vztahy EGS: Evropa a svět nás zajímá</p> <p>OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Mezilidské vztahy Poznávání lidí</p> <p>EGS: Objevujeme Evropu a svět - projekt Mezipředmětové vztahy: D, Hv, Vv</p>	<p>soustavné opakování pravopisu, práce se slovníky a příručkami</p> <p>divadlo, besedy, návštěva knihovny, čtenářský deník</p>

Vyučovací předmět:
Ročník:

Český jazyk a literatura 7.

Výstup	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - předvede samostatný souvislý ústní projev na dané téma, zapíše jej do poznámek, se kterými dále pracuje - prezentuje svá vypravování se záměrem zaujmout posluchače - spolužáky - v písemném i ústním projevu používá vhodná slova, komunikuje bezprostředně - komunikuje kultivovaně, výstižně, rozlišuje situace, kterým pak přizpůsobuje výběr jazykových prostředků - rozeznává v textu neohebné slovní druhy, určuje je - navazuje na znalosti o podstatných i přídavných jménech, odvodí jejich další tvary, vhodně je používá - tvoří homonyma, synonyma, antonyma, začleňuje je do souvislých textů a rozumí jim - určí slovesné kategorie - vid, rod, rozumí rozdílům a tvoří příklady - rozliší větu hlavní a vedlejší, větné členy podle vztahů - píše čitelně, přehledně a úpravně, využívá pravidel pravopisu, zvládá zpětně kontrolovat napsaný text - v mluvených i psaných projevech rozliší větu jednočlennou a dvočlennou - vnímá český jazyk nejen jako prostředek dorozumívání a jako zdroj všech informací - pracuje samostatně se slovníky a encyklopediemi, vyhledává termíny a pojmy a používá je, rozumí pojům: epos, báje, mýtus, duchovní text, kronika, pohádka, uvede konkrétní příklad těchto literárních útvarů - všimá si ilustrací a jejich rozdílů - čte s porozuměním, zřetelně vyslovuje, dodržuje rytmus, pauzy, pracuje s hlasem - používá tiché čtení, dokáže vybrat podstatné myšlenky a reprodukovat je spolužákům - rozliší text vážný a humorný, nachází charakteristické prvky a umí je pojmenovat 	<p><u>Komunikační a slohová výchova</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - praktické formy slohu - zpráva - vypravování (přímá řeč) - popis pracovního postupu - popis děje - odborný dopis - žádost, objednávka - jednoduchý životopis - výtah - líčení <p><u>Jazyková výchova</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - neohebné slovní druhy - podstatná, přídavná jména - odvozování - slovesa (rod, vid - základní informace) - zájmeno jenž (skloňování) - antonyma, homonyma, synonyma, užívání ve větách - slovní zásoba a její obohacování - určování vět vedlejších na základě zvládnutí základních větných členů - druhy vět podle postoje mluvčího, řečnická otázka - shoda přísudku s podmětem - pravopis koncovek příčestí - psaní velkých písmen ve vlastních jménech - pravopis lexikální, slovtovrný, morfologický i syntaktický ve větě i souvětí <p><u>Literární výchova</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - můj domov, nejstarší texty (duch.písňe, chorály, legendy) - bible a jiná setkání s názory na vznik světa - svět a jeho hrdinové, národní literatury, světcí, jejich místo v literatuře - setkání s poezií, otázky dnešního čtenáře 	<p>OSV: Rozvoj schopností poznávání Kreativita Poznávání lidí - projektová práce v rámci slohového nácvičku s názvem Poznáváme lidi kolem sebe (charakteristika spolužáka)</p> <p>OSV: Mezilidské vztahy Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>MKV: Etnický původ Multikulturalita</p> <p>EV: Vztah člověka k prostředí</p> <p>MDV: Tvorba mediálního sdělení Práce v realizačním týmu</p> <p>EGS: Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět MKV: Kulturní diference Lidské vztahy - projekt</p>	<p>pravidla hodnocení a sebehodnocení</p> <p>soustavné opakování pravopisu, práce se slovníky a příručkami</p>

Výstup	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - pracuje s básněmi, stanoví rytmus, pojmenuje rým, recituje s citem, vnímá obsah - sám a aktivně přistupuje k četbě, umí zpracovat životopis autorů i přehled děl, chápe pojem divadelní, filmová i televizní adaptace 	<ul style="list-style-type: none"> - pohádka klasická a moderní - filmová a divadelní adaptace - literární pásmo, dramatizace - literatura od starověku do 18. století ve stěžejních dílech 	Lidské vztahy v příbězích o dětech a pro děti	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Český jazyk a literatura
8.

Výstup	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikuje ve spisovném jazyce, analyticky a kriticky posuzuje jazyková sdělení a sám jazyková sdělení tvoří - vypracuje souvislý výtah, sestaví výpisky, vyhledá klíčová slova v textu, zpracuje osnovu, formuluje hlavní myšlenky textu - rozliší subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr autora - vytvoří vnější, vnitřní, přímou a nepřímou charakteristiku, vyhledá ukázky v literatuře - vyhledá v umělecké literatuře ukázky líčení, rozpozná a popíše umělecké prostředky užitě v líčení, pokusí se o vlastní tvořivé psaní líčení - výstižně a souvisle formuluje své myšlenky a názory v logickém sledu - porovná a zhodnotí různá hlediska tématu, vysvětlí svůj postoj, navrhne své řešení - aktivně si osvojuje spisovnou podobu českého jazyka - rozvíjí svou slovní zásobu, rozpozná a tvoří synonyma, vyhledá a ověřuje správné významy a tvary slov - používá slovníky a jazykové příručky - využívá poznatků o jazyce ke gramaticky a věcně správnému písemnému projevu - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický a syntaktický ve větě jednoduché a v souvětí - rozliší významové vztahy v souvětí - využívá poznatků ze skladby ke správnému písemnému i ústnímu projevu - čte s porozuměním literární texty, interpretuje myšlenky textu, reprodukuje text - rozliší základní literární druh a žánr - vyhledá informace o dílech a autorech české a světové literatury - objasní a ověří základní literární pojmy - uvádí základní literární směry a představitelé české a světové literatury 19. století 	<p><u>Komunikační a slohová výchova</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - souhrnná komunikační a slohová cvičení - výtah, výpisky - charakteristika vnější a vnitřní, přímá a nepřímá - charakteristika literární a filmové postavy - líčení - jednoduchá úvaha - diskuze <u>Jazyková výchova</u> - obohacování slovní zásoby - tvoření slov, frazémy - synonyma, homonyma, - přejímání slov z cizích jazyků - skloňování cizích vlastních jmen - pravopisná cvičení - tvarosloví - slovesa, mluvnické kategorie - syntax - větné členy, věta jednoduchá a souvětí, druhy vedlejších vět, významové poměry mezi souřadně spojenými větami a vět. členy <u>Literární výchova</u> - interpretace literárních textů české a světové literatury zaměřená na 19. století - základy literární teorie - próza, poezie, drama - umělecké prostředky literárního díla, literární hrdina - romantismus, realizmus v české a světové literatuře - české národní obrození 	<p>Mezipředmětové vztahy: Ov, Vv, Hv, Vz Mezipředmětové vztahy: Př, D, Z, Ch, F</p> <p>Můj oblíbený literární nebo filmový hrdina</p> <p>OSV: Sebepoznání a sebepojetí Poznávání lidí Komunikace</p> <p>EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>Mezipředmětové vztahy: Aj, Nj, Ov MKV: Etnický původ Kulturní diference Lidské vztahy Multikulturalita</p> <p>Mezipředmětové vztahy: Z, Př, D, Ov, F, Ch, Tv, Vv, Hv</p> <p>Mezipředmětové vztahy: Hv, Vv, Ov, D</p> <p>EGS: Jsme Evropané - - projekt (slavní čeští a evropští spisovatelé 19. století) Objevujeme Evropu a svět Evropa a svět nás zajímá</p>	<p>motivace žáků, pravidla hodnocení, testování, sebehodnocení, zásady práce ve skupinách, kooperativní činnosti</p> <p>soustavné procvičování pravopisu</p> <p>využívání textů z různých oborů lidské činnosti</p> <p>zaměření na prožitkové čtení, citová výchova</p>

Výstup	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - formuluje ústně a písemně dojmy ze své četby - kultivovaně přednáší literární text - podle svých schopností tvoří literární text - porovná literární předlohu s filmovou či divadelní adaptací díla 	<ul style="list-style-type: none"> - domácí četba - čtenářské besedy - přednes literárního textu - tvůrčí psaní - divadelní a filmová adaptace literárního díla 	<p>MDV: Fungování a vliv médií ve společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - návštěva divadelního a filmového představení <p>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p> <p>Stavba mediálních sdělení</p> <p>Vnímání autora mediálních sdělení</p> <p>Tvorba mediálního sdělení</p> <p>Práce v realizačním týmu</p>	

Vyučovací předmět:
Ročník:

Český jazyk a literatura
9.

Výstup	Učivo	Průřez. témata, mezipředmětové vztahy, projekty, kurzy	Poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikuje kultivovaně a výstižně, uplatňuje spisovný jazyk, v mluveném projevu vhodně využívá verbálních i nonverbálních prostředků - vypracuje samostatný výklad, rozlišuje podstatu sdělovaného - stylizuje jednoduchou úvahu, fejeton - rozlišuje základní publicistické útvary, rozpoznává manipulativní komunikaci nejen v masmédiích - orientuje se v tisku, formuluje vlastní názory - reaguje na společenské problémy - vyjadřuje svá stanoviska a postřehy - odliší fakta od názorů - užívá různé informační zdroje pro zjišťování a porovnávání faktů - v praxi rozlišuje a využívá poznatky o jazyce, třídí nabyté zkušenosti, využívá jich v dalším sebevzdělávání - vnímá historickou linii mateřského jazyka, dějinné souvislosti, reflektuje na progresivní vývoj - psanou počítačovou gramotnost - odstraňuje pravopisné a skladební nedostatky, rozlišuje druhy souvětí, vnímá odchylky od normy a rozumí jim - pracuje automaticky s příručkami, slovníky, vyhledává informace a třídí je - je otevřený změnám a reaguje na ně - čte s pochopením a uceleně reprodukuje přečtený text, vlastními slovy interpretuje smysl díla jednoduše popisuje strukturu a jazyk díla - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování - charakterizuje významné literární žánry, jejich typy, orientuje se v základních směrech, má přehled o významných představitelích české a světové literatury a kultury - zformuluje své dojmy z četby, návštěvy filmového nebo divadelního představení - tvoří případně vlastní texty - rozlišuje s pomocí hodnotnou a konzumní literaturu, snaží se argumentovat na základě osvojených znalostí základů literární teorie 	<p><u>Komunikační a slohová výchova</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - diskuse, teze - projev, proslov, přednáška - projektová obhajoba - prezentace, referát - výklad, úvaha, fejeton - řečnická cvičení - beseda - strukturovaný životopis <p><u>Jazyková výchova</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - obecné výklady o jazyce - jazyková kultura - řeč a jazyk - rozvrstvení slovní zásoby - pravopis lexikální, tvaroslovný, skladební - souvětí podřadné, souřadné, složité souvětí - SVČ, oslovení, vsuvka, věta neúplná, slovosled v české větě <p><u>Literární výchova</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rekapitulace dějinných etap, směrů, stylů i autorů - literární klenoty - realismus v literatuře (od Balzaca, přes Čapka po Vaculíka) - nejvýznačnější autoři mezi světovými válkami - kontext - 2. polovina 20. století - úloha dramatu, moderní formy - fenomén film (zákl. vymezení) - literatura na pozadí společenských změn - funkce literatury v dnešním světě 	<p>VDO: Formy participace občanů v politickém životě</p> <p>Mezipředmětové vztahy: Čj, D, Vv, Hv, Ov - mluvní cvičení v úvodu hodiny</p> <p>MDV: Tvorba mediálního sdělení, spolupráce s lokálním tiskem: příspěvky, sloupky, zprávy o činnosti, reflexe ze života ve škole očima žáků. Práce v realizačním týmu - projekt</p> <p>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Stavba mediálních sdělení Vnímání autora mediálních sdělení</p> <p>MKV: Multikulturalita, (možná práce ve třídách i v celém ročníku): Praha v odlesku známých osobností minulosti i přítomnosti. Multikulturní projekt - práce, která si neklade za cíl jednoznačný závěr, názorová konfrontace na základě společně navštívené kulturní akce.</p> <p>Mezipředmětové vztahy: Hv, Vv, D,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - motivace žáků - pravidla hodnocení - kooperativní činnost - vlastní tvorba (literární soutěže) <p>PC programy, internet, e-mailová korespondence</p>